

SAMOVAR | TEATERET

Samovarteateret er verdens nordligste profesjonelle teater.

Teateret ble etablert av Bente S. Andersen i 1990 i Kirkenes/Norge -på grensen mellom øst og vest.

Mål; Samovarteateret har som mål å være ledende i Norge på å utvikle og presentere nyskrevet dramatik og transnasjonal - scenekunst fra grenseområder. Vi eksportere teaterets produksjoner regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Visjon; Samovarteateret flyttet i 2012 inn i et helt nytt teaterbygg. Vi har som visjon å utvikle denne scenen til et internasjonalt kraftsenter for scenekunst i Nord.

Samovarteateret har siden starten hatt fokus på de internasjonale grensene som omslutter oss. Vi henter inspirasjon, formidler historier og skaper ny dramatik med utgangspunkt i vår unike geografiske plassering. Vi har et sterkt samfunnsengasjement, og skaper forestillinger som setter fokus på, eller stiller spørsmål ved, samtiden. Teateret har 5 fast ansatte og engasjerer hvert år mellom 15 og 25 kunstnere til sine ulike produksjoner og prosjekter.

Vi har satt opp mer enn 56 profesjonelle scenekunstproduksjoner. Teaterets forestillinger har en internasjonal appell. De har ført teateret ut i verden, til grenseregioner som Barentsregionen, Kaukasus, Karpatene og Baltikum.

Vårt nettverk av scenekunstnere og samarbeidspartnere strekker seg fra Norge til Russland, Finland, Sverige, Danmark, Litauen, Slovenia, Slovakia og Polen, til Spania, Tyrkia, Azerbaijan, Armenia og Georgia, og vokser seg stadig større.

Vi tenker at det grenseoverskridende samarbeidet mellom kunstnerne er viktigere enn noen gang. Vi mener at den kunsten som skapes her Nord bør vises også utenfor Barentsregionen. Slik kan vi være med å forme et positivt omdømme på vårt norsk/russiske naboskap. Slik kan vi bidra til å synliggjøre den store faglige kunnskapen som finnes her Nord.

For et teater som i et kvart århundre har vært opptatt av «grensens» betydning for menneske er det også naturlig å vende blikket mot det som nå skjer i Europa.

I mange år bygde Europa ned sine indre grenser, mens vi rustet opp våre ytre grenser. Men de siste årene har det skjedd en dramatisk endring langs Europas indre grenser. Vi ser at det blåser en nasjonalistisk vind, hvor fiendebilder bygges opp og høyrepopulistiske parti er i kraftig frammarsj. Og stadig flere EU-land velger å innføre strengere grensekontroller og det har kommet opp nye grensegjerder over hele Europa.

I tillegg til den profesjonelle driften har Samovarteateret siden 1991 drevet en teaterskole for barn og unge, i samarbeid med Sør-Varanger Kulturskole. Teaterskolen har 60 elever mellom 6 og 19 år. Flere av våre tidligere elever har tatt utdanning innen scenekunst og engasjeres nå i teaterets profesjonelle produksjoner.

Samovarteateret flyttet i 2012 inn i et flunkende nytt teaterbygg. Teater har en sal med 189 seter hvor vi prøver, spiller forestillinger og tar imot gjestespill. I tillegg rommer bygget teaterets kontorer, verksteder, lager og teaterkafe. Bygget eies av Sør-Varanger kommune og driftes av Samovarteateret.

Hva bidrar til å fremme produksjon og formidling i scenekunstheltet gi eksempler

For å kunne produsere og formidle profesjonell scenekunst er det flere faktorer som bør være til stede, som for eksempel å ha et egent sted på å produsere og ikke minst et egnet sted å formidle fra. Og dessuten økonomiske rammer som muliggjør produksjon og formidling.

Infrastruktur rundt en produksjon er viktig, det gjør prosessen mer effektiv. I Norge dag er det svært begrensede visningsarenaer og produksjons arenaer som er tilrettelagt for produksjon. Da tenker jeg spesielt på det frie feltet.

Så :

- Støtteordninger som gir forutsigbarhet og kontinuitet
- Egnede lokaler for produksjon og visning av scenekunst
- Det er også viktig å ivareta å sikre de faglige profesjonelle scenekunstmiljøene som finnes utenfor institusjonene. Dette er særs viktig i forbindelse med regionsammenslåingen slik at man sikrer kvalitet, kontinuitet og farlig scenekunst kompetanse utenfor de sentrale byene.

Har du eksempler på vellykkede prosjekter eller tiltak som har fremmet nye typer samarbeid og økt visning av scenekunst

Samovarteateret produserer nyskrevet dramatik fra nord i en grenseregion. Vi formidler historier som ikke er fortalt gjennom historiebøker eller finnes på pensum i skolen. Vi har utviklet en egen metodikk som bla bygger på intervju, respekt og involvering av ulike resurs grupper. Det være seg grupper med ulik kulturell bakgrunn og språk, nasjonalitet, eller på tvers av generasjoner.

Gjennom dette scenekunstarbeidet kan vi se tilbake følgende resultat:

- Har løftet fram en nasjonal historie som dessuten ofte har et internasjonale aspekt i seg.
- Vi når flere publikummer som er på tvers av generasjoner og landegrensar
- Ført sammen mennesker som kanskje ikke normalt ville ha møttes.
- Skapt forståelse for egen historie som gir tilhørighet og stolthet.
- Publikumsutvikling gjennom involvering.

Ett annet vellykket tiltak, har vært de gangene vi har klart

- å få kulturell skolesekk og spaserstokk ordningene til å jobbe sammen om å vise forestilling.

Det er ikke bestandig dette er naturlig, men på de produksjonene som har tema som berører begge publikumsgruppene, er det bestandig en ekstra god stemning i salen. Og igjen er det et poeng å la mennesker på tvers av generasjoner få møtes.

Hvilke strukturelle utfordringer finnes i dag på scenekunstheltet?

Det er klare utfordringer i forhold til å få vist forestillinger. Det er få visningsarenaer, og de som finnes er ikke nødvendigvis tilgjengelig for alle. Det er også utfordrende å forestillinger på tune, dersom forestillingen ikke går rett inn i DKS systemet. Og vi trenger scenekunst for alle publikumsgruppene. I forhold til de transnasjonale forestillingene som Samovarteateret produserer, opplever vi at det er enklere å få disse vist utenfor Norge enn i Norge.

Det er også få produksjonsarenaer. Da tenker jeg på ordninger som går utover art in residens.

Hvilke tiltak må til for at disse utfordringene kan løses?

Det er tette skott mellom institusjonene og det frie feltet. Samtidig er det i det frie feltet det produseres mest nyskrevet dramatik og scenekunst som er transnasjonal, og hvor det jobbes internasjonalt. Og det er i det frie feltet risikokapitalen er størst, som igjen betyr at det er avgjørende at man lykkes med de prosjektene man produserer.

Dersom institusjonene hadde tatt et ansvar, og åpnet for mer samarbeid med det frie feltet, kunne dette vært med å fremme produksjon og formidling av det som produseres.

- Institusjonene kunne åpnet opp for å gi scenekunstnere fra det frie feltet tilgang på produksjonslokaler, kunnskap og hjelp til formidlingsnett, dette ville vært ett skritt i riktig retning.
- I tillegg er det viktig å få til flere visningssteder for profesjonell scenekunst, i det ganske land. Det trengs flere visningssteder som har tilrettelagt infrastruktur og fasiliteter som trengs for å produsere og vise scenekunst
- Det trengs en ordning av formidling av scenekunst som er på samme nivå som dansenett Norge. Jeg tenker en slik ordning på samme modell som dansenett Norge, men ikke under dansenett Norge.
- Det som formidles av scenekunst gjennom DKS, må får arbeidsforhold som muliggjør å kunne dra på turne med alle type produksjoner, ikke bare de produksjonene som er nedskalert pga av riggetid og transport.
- Turneer på DKS må gi rom for geografiske avstander, altså det må være kjøredager inni turneperioden, som er betalt.
- Oppgradere de spilleplasser som i dag benyttes av DKS

Hvordan ønsker du at scenekunstheltet skal se ut om 10 -15 år beskriv

Kunsten skal skape et friksjonsrom hvor det er plass for refleksjon, dette er i seg selv er viktig for samfunnsutviklingen. For å ta i bruk dette refleksjonsrommet, må verdien av kunst som produseres i dag løftes opp på nivå med «olje gass og fisk»

Om 10 – 15 år håper jeg man har forstått verdien av scenekunstens betydning i samfunnet, og at den derfor har sin sentrale naturlige plass.

- Jeg ønsker at det produseres og vises scenekunst av høy kvalitet, som berører og er med å flytte grenser
- Jeg ønsker at det vises scenekunst av høykvalitet over hele landet,
- Jeg ønsker at rammene for scenekunstneren er bedret slik at det finnes en forutsigbarhet i de ulike kunstnerskapene
- Jeg ønsker at de ulikefagmiljøene som finnes utenfor byene er ivaretatt og styrket, og gjennom dette er med å sikre kvalitet og kontinuitet ute i distriktene
- Jeg ønsker at scenekunsten skal ta oppi seg historiene fra vår samtid, og være meningsbærende.

Med vennlig hilsen

Bente S Andersen

For Samovarteateret